

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 24 kor.
Félévre ----- 12 .
Negyedévre ----- 6 .
Egy hóra ----- 2 .
- Egyes szám ára 8 fill. -

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési módokban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 241. szám.

Szombat, október 22.

A drágaság.

— október 22.

Ez fájdalom már örök téma lett. Nemhogy kopnék, de egyre jobban élesedik, egyre rikitóbb és kiabálóbb lesz, úgy, hogy már elhomályosít és elnémit mindent.

És joggal. A drágaság s ennek élén a husdrágaság, immár türelmetlen helyzetet teremt az összes társadalmi rétegek, különösen pedig a dolgozó osztályok sorában. Itt már inséget is jelent.

Természetes tehát, hogy a jajszó egyre hallatszik, sőt egyre jobban és nagy sötét tömegek mozdulnak, hogy megvívják a harcot a drágaság ellen, a melyet jó részt mesterségesen, önös célok idéztek elő.

Igy tény az, amit országszerte s nálunk Nagybecskereken is a hus gyakori indokolatlan árullámzása is bizonyít, hogy a mérsárosok mesterségesen emelik a hnsárat, mindazonáltal ez a drágaság oly általános, mely bennünket épúgy sújt, mint Ausztriát, hogy okait, ezek gyökérverését mélyebb talajban kell keresni

Ha a husfogyasztás arányaiból nem is akarjuk megállapítani a kereső osztályok jólétét, vagyis nem állítjuk oda a husfogyasztás arányait a szélesebb néprétegek boldogulásának fokmérőivé, koncedálni kell, hogy a hus könnyebb hozzáférhetősége, tehát olcsósága, egzisztenciális kérdés, mert nem is képzelhető el egy egészséges, erőteljes nemzet, munkabíró, izmos keresőosztály, ahol a legszélesebb néprétegeket, épenúgy, mint a középosztályt, ugyszólván a vegetarianizmusra kényszeríti a hus hozzáférhetetlensége.

Orvoslást találni azonban nem könnyű, mert a hiba a gazdasági alaptételek: a

kereslet és kínálat feltűnő aránytalanságában rejlik.

Bizonyításra nem szoruló, régi jelensége gazdasági életünknek, hogy termelésünk nem áll arányban a fogyasztásunkkal s viszont kiviteliünk nagyobb, semhogy az így támadt fogyatkozást lényegesen meg ne érezzük.

A bajok orvoslására tehát az előtérben áll, mint feladat a kereslet és kínálat közötti hullámzás nivellálása, aminek alapja az ország marhatenyésztésének fokozatos és állandó fejlesztése, a kivitel és fogyasztási szükséglet közötti különbség ily módon való kiegyenlítése, míg az élelmiszerek általános drágaságán is csak a termelés fokozásával lehet segíteni.

Ha majd a falusi termelő erőteljes és észszerű, belterjes gazdálkodásával eléri a produktivitás ama fokát, amely lehetővé teszi, hogy a maga szükségletének kielégítése mellett a városok piacain is tömegesen bocsájtathja áruba a maga gazdasági termékeit, akkor a kínálat emelkedésével termétszerszerűleg beall az egészséges árcsökkenés és az élelmiszerek ily formán való hozzáférhetősége lehetőséget nyújt majd arra, hogy a hosszabb időt, szélesebb körű intézkedések és nagyobb munkát igénylő marhatenyésztésünk fellendítését, a be- és kiviteli szabályozását megélhetésünk vesélyeztetése s nagyobb megrázkódtatás nélkül várhatjuk be.

Természetes, hogy e mellett az ország minden társadalmi rétegének azon kell lenni, hogy erőteljes céltudatos akcióval a helyzet javulását s így a drágaság megszüntetését előmozdítsa.

HIREK.

A szegény iskolás gyermekekért.

— Az iskolagyermekbarát-egylet fölhívása. —

Nagybecskerek, okt. 22.

A tél küszöbén a nagybecskereki iskolagyermekbarát-egylet ismét akciójába lép, hogy biztosítsa a sok szegény iskolásgyerek téli ruházatát s egy kis meleg ételt is juttasson nekik a zord rideg időkben s így enyhítse nyomorukat, amelyben ezek a szegények olyan ártatlanok.

Mint minden évben, ezuttal is a közönséghez fordul, hogy támogassa az egyesületet nemes munkájában s meleg hangu felhívással fordul a tehetősekhez, hogy adományaikkal minél eredményesebbé tegyék az egyletnek a szegény gyermekek nyomorának enyhítésére irányuló törekvését.

Itt adjuk egész terjedelmében a gyermekbarát-egylet fölhívását, mely a következőleg szól:

Nemes szívű pártfogóink!

A zord téli idő közeledtével, mint már három évtizednél hosszabb időn át, úgy most is, bizalommal fordulunk nemesen gondolkozó támogatóinkhoz azon kéréssel, tegyék lehetővé kegyes adományaikkal, hogy csendes és feltűnést nem kereső munkánkat továbbra is legalább oly mértékben folytathassuk, mint ezt harminchét éven át tettük. Tehettük pedig ezt kizárólag az Önök lelkes, jóságos segítségével, mely nélkül szerény egyletünk még szűkebb keretben mozoghatna, mint amelyben mozog, holott az igények, a drágaság, a szegénység napról-napra növekednek. A tél ijesztően küldi előhírnökeit; a szegény, árva és elhagyott, felig zúllott iskolásgyermekek vékony nyári ruházata kétségbeesetten lekváncokzik a vézna testekről és melegebb takaró után kiáltoz.

Nagy, nemes, fontos, a nemzet érdekébe is belevágó feladata a társadalomnak: segíteni a szegény gyermekek, ápolni azok testi épségét; hiszen ki tudja egy-egy, a megfelelő pillanatban

Akkor ez a nő, ki azt állította, hogy kész meghalni, a lábaimhoz borult, könyörgött, hogy mentsem meg, vigyem ki a vízből s a tenger növekvő borzalmaival szemben elájult.

Derékon öleltem. Egy erősebb hullám a mélybe dobott bennünket.

Szerencsére a halászok meglátták a veszélyt.

Egy bárka sietett felénk, mint valami nagy bogár a hullámzó tengeren, összes evezői lemerültek majd kimagaslottak, mint megannyi fekete lábuk.

Kiemeltek bennünket abban a pillanatban, mikor már elhagytak az erőim s majd elragadtatni hagytam magamat terhémel együtt.

A parton fürdőzők tömege tapsal fogadott mint valami hőst. Ál-legenda volt már forgalomban. Valóságos élelmentő voltam. Látták, amint a boldogtalan leány segítségére rohantam!

Életem kockáztatásával, állították, ragadtam ki őt a hullámokból: és este a vacsoránál, első ízben láttam bámulatot és szerelmet a jegyesem kék szemében.

Nem beszéltek másról, csak én rólam; kicsinyben mult, hogy a város dalegylete el nem jött, hogy szerenádót adjon tiszteletemre a villa ablakai alatt.

Másnap tudakozódní mentem Lise után a szállóba.

Felkelt, hogy fogadjon és amint a szoba ajtója becsukódott, könyörtelennnek mutattam magamat.

— El fogsz innen utazni, mondtam neki el tüstént. Te valóságos komédiás vagy, mindig

A „TORONTÁL” tárcája.

Az érem.

Marcien Glandiol, kit barátnőjének, Lise Avriillé öngyilkossága óta nem láttam, rám emelte dult arcát s a kávéház előtt egy asztalra mutatva, halkán megszólalt:

— Jer, elbeszéltem neked.

Leültünk két pohár elé.

— Én vagyok felelős a haláláért, felelte pár pillanat múlva kondoleáló szavaimra. Igen, én... Jól tudhatod, hogy számtalan módja van a gyilkolásnak. A revolver, a kés lármát üt, megmarcangolja a testet, de vannak ezeknél sokkal borzasztóbb fegyverek. Érted? A bírakra, a csendőrokre, az államügyészre nézve, ki csóválta a fejét a tengerparton, Lise önként gyilkolta meg magát. Ezek az emberek nem tudnak látni, egyik sem fedezte fel a láthatatlan, a kötélnél szilárdabb fonalat, melylyel a boldogtalan teremtést megkötöztem, melylyel egész addig az örvényig vonszoltam őt a tengerben.

— Remélem, hogy te legalább megérted?...

Kétségtelenül olvasta a szememben a nagy vágyat, hogy megtudjak mindent, mert némi hallgatás után folytatta:

— Szakítottam Lise Avriillével, hogy meg-nőstüljek. A lányka, akit nekem szántak, gazdag, szép és értelmes volt, minden erénnyel fel volt ruházva és én magam is azt mondtam magamban, amit mond minden legényember a szive

mélyén, a szerelem mindamaz örökös kóborlói, kik visszaemlékeznek bizonyos estékre, mikor az apjuk visszatért a meleg fészekbe az anyjokkal, ki varrt a lámpánál és a földrajz fölé hajolt gyermekekkel.

Én a barátnőm művészi körutját felhasználva, elutaztam a jegyesemhez, ki a családjával a tengerparton időzött.

Egy reggel a leveleim közt egy szót találtam Lisétől. A szállóban volt kétszáz méterre a villától, amelyben laktam! Nem birta tovább... látni akart s találkára kért még aznap estére a moló végében.

Pontos voltam, ő azonban már előttem ott volt. Elképzelheted, hogy milyen hangon folyt köztünk a társalgás: ő nem akart tőlem elszakadni, nem volt képes nálam nélkül élni; feltette magában, hogy ha ő vele el nem hagyom a fürdőt még akkor éjszaka, a vízbe veti magát ott a szemem láttára.

Megnyugtadni igyekeztem őt.

Nehéz könnyecsek peregetek végig az arcán. Lehet-e tudni valaha, hányadán áll az ember a nőkkel! És én félttem ezektől a hullámoktól, melyeket baljóslatukká tesz az est.

Egyszerre, amint ismételte előttem nagy hevességgel, hogy vízbe öli magát, ha nem megyek vele, láttam, hogy tágra nyílnak a szemei a rémületől.

Meg kell magyaráznom neked, hogy a dagály órájában a moló végét, ahol voltunk, teljesen elöntötte az ocean.

Nem gondoltunk erre az órára s az első hullám keresztül csapott a fejünk fölött.

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FÍÓK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsiainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482x200,10

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

érkezett ruha vagy eszma nem ment-e meg oly életet, mely majdan a társadalom díszé, használtszen. Első és legszentebb kötelességünk legyen a gyermekek megmentése, tegyük lehetővé iskolázatásukat az által, hogy iskolaszerekekkel és ruházattal látjuk el őket.

Büszkeséggel és örömmel tölt el bennünket a tudat, hogy e feladatunknak, mint kitűzött célunknak annyi esztendőn át teljes mértékben meg tudtuk felelni, de be kell vallanunk azt is, hogy az egyesek, a testületek, a hatóságok jószívű és hathatós támogatása nélkül ezt nem tehetnők, hogy tehát mindig rá leszünk szorulva kegyes pártfogóink szívére. Most is nemcsak azt kérjük, kegyeskedjék egyletünket ruhával vagy pénzadománnyal segíteni, hanem azt is, hogy szives közbenjárásával egyletünknek minél több tagot szerezzünk iparkodjunk.

Hálával vagyunk mindenkor a gyermekek jövőjéért iránt, de hálánk állandó is lesz abban a biztos reményben, hogy eddigi jöltevéink el nem hagynak és a népiskola fejlődésével arányban álló igényeknek kielégítésében mindenkor segítő kezet nyújtanak. Hiszen Istennek tetsző munkát végez az, aki a csemetéket növekedésükben elősegíti, azokat ápolja, hogy majdan ép, erős és egészséges fává váljanak és megemlékezésén a kapott jótéteményekről, ők is hasonlóképpen cselekedjenek szülőik társaik gyermekeivel szemben.

Nagybecskerek, 1910. október havában.

Az „Iskolagyermekbarát”-egylet nevében:

Baaden Károly alelnök. Menczer Lipót elnök.
Büchler Hugó titkár. Wégling István pénztáros.

— **Személyi hír.** Jankó Ágoston alispán ma reggel hivatalos ügyekben több napra elutazott Nagybecskerekre.

— **Kitüntetés jászágigazgató.** Méltán megérdemelt kitüntetés érte Baár József zombolyai uradalmi jászágigazgatót. A király ugyanis Baárnak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta azokért a vármegyeszerte ismert kiváló érdemeiért, a melyeket a mezőgazdaság terén szerzett. A kitüntetésről szóló királyi kézirat a következő:

A személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Baár József zombolyai uradalmi jászágigazgatónak a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. szeptember hó 21-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

— **Tanügyi kinevezések.** A m. kir. vallás-és közoktatási miniszter Nagy Klára okleveles tanítónőt a lázárfalvi állami elemi iskolához, Bijevis Lázár okl. tanítót a czepajai, özv. Bosnyákné Kosztelnáns Emma okl. tanítónőt a jarkováci és Pesztalics Jenő

a szinpadon hiszed magadat. Én szeretem a jegyesemet és nőül fogom őt venni... Ah, ah! te meg akartál hálni, mert én nőülök és elajultál egy hullám láttára! Komédiás! Komédiás!

Csak ezt mondta rá:

— Jó, el fogok innen távozni...

Visszatértem a lakásomra. A fürdővendégek üdvözöltek, az életmentés története közismert lett, híres ember voltam.

Lise távozni fog, most már biztos voltam benne.

Távozott azon a módon, amely ismeretes előttem.

Még az nap este kihúzták a tengerből, most már élettelenül. Ugyanazon a helyen volt, mint előtte való este és bevárta a tenger dagályát.

Én a kávéház terraszán ültem a jegyesemmel és az apjával, amint a holttestet hordágyon elvitték. Szőke haja nehezen, sós víztől csorogva omlott alá, mint valami nagy algák.

Nem volt bátorsága meggyilkolni magát szerelemből, de öngyilkos lett önbecsülésből, bosszúságából ostoba gonyolódásaim után.

Marcien Glandiol egy összehajtogatott ujságszeletet vett elő a tárcájából és idenyújtotta nekem:

Ezt olvastam le róla:

„Landes megye prefektje arany érmet gyújtott át Marcien Glandiol urnak önfeláldozó bátort tetteért. Glandiol ur ugyanis kiragadta a halál torkából első ízben Lise Avrielle kisasszonyt, a fiatal színművésznőt, ki ez életmentést követő napon vízbe ölte magát ugyanazon a helyen, hol végrehajtani próbálta végzetes tettetét.

Leghőbb szerencsekívánatainkat intézzük Marcinn Glandiol urhoz.”

Marcien Glandiol erre egy aranyat dobott a márvány asztalra s én azt hittem, hogy fizetni akar vele a pincérnél.

Az érem, az életmentési érem volt!

Leo Languier.

okl. tanítót az antalfalvai volt határőrvidéki községi iskolához rendes tanítótá, illetőleg tanítónővé kinevezte.

— **A nagybecskereki szabad liceum.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a jövő hónapban megkezdte liceális előadásait is s az előadások előkészítésén már nagyban dolgozik az egyesület elnöksége. Az első előadás november 13-án vasárnap este lesz a színházban s az elnökségnek e megnyitó előadásra egy országos nevű kiváló szakképzett sikertült megnyerni. A megnyitó előadást ugyanis Léva István budapesti felsőkereskedelmi isk. igazgató tartja, aki pompás vetített képek kíséretével a hajózás történetét fogja ismertetni.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város tanácsa mint elsőfoku iparhatóság ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó, panaszos és kihágási ügyeket intéztek el.

— **A verseczi kulturünnep.** Említettük már, hogy a Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület október 22-ikén és 23-ikán ünnepi főnállásának negyedszázados évfordulóját. Ebből az alkalomból az egyesület jubileumi ünnepet rendez, a melynek keretében főlavatják Versecz város nyilvános könyvtárát és muzeumát s ugyanakkor tartja Verseczen a Dmke évi rendes közgyűlést. A jubileumi ünnepségre a versecziek meghívták az összes kulturregysületeket s így a Torontálvármegyei Közművelődési Egyesületet is, amelyet Somfai János titkár fog az ünnepségen képviselni.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesültünk tegnapielőtt halt meg özv. Steyer Fülöpné, szül. Stagenschmidt Anna, életének 78. évében. Az elhunyt köztiszteletben álló matronát, akinek halálát kiterjedt rokonság gyászolja, tegnap délután temették el nagy részvét mellett.

— **A legtapasztaltabb orvosok tanácsolják,** hogy egészségünk fentartása érdekében elsősorban a gyomorra ügyeljünk. — Aki gyomrát rendszeresen kívánja tartani, tegye szabályiá, hogy minden héten egy bizonyos meghatározott napon, például minden hétfőn vagy minden szombaton, reggelizés előtt 1/2 pohár **Ferenc József-készítményt** igyék. Ezen régóta bevált természetes tisztítószert bámulatos telfrissítő hatással van az egész emberi szervezetre. 42-1.1

— **Az utazó közönség figyelmébe.** Az utazó közönség köréből gyakran merül fel panasz a miatt, hogy a személykocsik szakaszait közbeeső állomásokon a beszálláskor ételmaradékokkal beszemeteelve és bepiszkítva találja. Minthogy a kocsik ily állapota különösen a mostani járványos időben közegészségi szempontból súlyos kifizetés alá esik, de mert ez általában is a tisztaság és rend szempontjából meg nem tűrhető, a m. kir. államvasutak igazgatósága a személykocsik tisztántartása érdekében újból szigorú intézkedéseket léptetett életbe. Mindazokat az állomásokat, a melyekből vonatok kiindulnak, szigorú büntetés terhe alatt kötelezte, hogy ezen vonatokba csak oly kocsikat sorozzanak be, melyek tisztaság szempontjából a legszigorubb követelményeknek megfelelnek. A kalauzoknak kötelességévé tette, hogy utközben a tisztaság fentartásáról gondoskodjanak és ha annak szüksége felmerül, az utazó közönséget felkérjék, hogy a szakaszoknak beszemetelesé, avagy bepiszkításától tartózkodjanak. Az utazó közönség az állomási váró- és éttermekben, valamint a személykocsikban kifüggesztett „Felhívás”-ban felkérte, hogy a kocsik tisztaságának fentartásában közreműködjenek, azon várakozásnak adva kifejezést, hogy a művelt osztályhoz tartozó jobb érzésű utazó közönség a vasuti személyzetet a tisztaság érdekében kifejtendő törekvésében támogatni fogja. Kijelenti egyben az igazgatóság, hogy az esetben, ha ezen figyelemztetés és felhívása eredményre nem vezetne, kénytelen volna beszemetelet és bepiszkított kocsik szakaszainak tisztításáért, az Üzlet-szabályzat 23. §-án alapuló jogánál fogva tisztítási díjat beszedni az illető utastól, bár ily díjak beszedése ugy az adminisztrációra, mint az utazó közönségre nézve is kellemetlenséggel járna.

— **A kolera.** Ma már a hatodik napja, hogy a szomszédos klekki zsilliptelepen valamint a vármegye más vidékén újabb kolera megbetegedés nem fordult elő s így most már alapos reményünk lehet, hogy a hatóságnak és az orvosoknak fáradságos és megfeszített munkája révén sikerült a járvány továbbterjedését megakadályozni. Tegnapi jelentésünk szerint még nyolc beteg feküdt a telepen koleraiban, akik közül az este egy munkás, névszerint Mezei Gáspár 20 éves mindszenti illetőségű napszámos meghalt. Így azután a klekki zsillipítő telepen jelenleg

még hét beteg van, akik közül négy minden valószínűség szerint fel fog épülni, a többi három beteg állapota azonban még mindig súlyos.

— **Országos vásárok.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett hirdetések szerint Verseczen október 28, 29, 30 és 31-én, Szabadkán október 23, 24 és 25-én, Újvidéken pedig október 29, 30 és 31-én tartják meg a legközelebbi országos vásárt. A szabadkai vásárra kizárólag csak lovak, a másik két vásárra ellenben szabályszerű járattal és vézmentes területről mindenféle állatok hajthatók fel. Itt említjük meg, hogy a lugosi őrszi nagyvásárt az idén a városban kiűtött száj és körömfájás miatt bizonytalan időre elhalasztották.

— **Ragályos betegségek terjesztésében** nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelemes férgektől alaposan meg akarunk szabadulni, úgy csak a Löcherer Cimexint használjuk, mert a Cimexinnel érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollárich gyógyszerárban Nagybecskereken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 823-20.8

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Popov Vitályos gk. napszámos és Bandity Amália gk. — Lóczi József rk. napszámos és Nagy Veronika rk. — Wassermann Hugó izr. kereskedő és Finkelstein Róza izr. — Moinár János rk. kovács és Stumpf Anna rk. cseléd. — Veréb Tamás rk. közs. jegyző és Tarnay Sarolta rk. — Schmich István rk. közs. irnok és Tolveth Mária rk. — Grujin Vitályos gk. napszámos és Rávity Danica gk. — Csobanin János gk. napszámos és Erzsiki Mária gk.

Születések: Bukovics János rk. kereskedő, leány. — Weisz János rk. hiv. szolg. leány. — Szélezsán Dusan gk. földmives, leány. — Funk Mihály rk. ács, fiu. — Popov Lyubomir gk. földmives, leány. — Popov Vitályos gk. napszámos, leány. — Trnyanov Ferenc rk. napszámos, leány. — Gerhardt József ág. ev. postaszolga, leány. — Harsányi Béla ref. áll. végrehajto, fiu. — Béli János gk. napszámos, leány. — Czvejanov Tamás gk. napszámos, leány. — Krizsán Szergiusz gk. papucsos, leány. — Vanak Mihály ev. lisztelárusító, fiu. — Erdélyán Iván gk. napszámos, leány. — Mityev Pál gk. lelkész, leány.

Halálozások: Turinszki Lyubomir, gk. 48 éves napszámos, tüdővész. — Gombár János, rk. 4 hónapos, görcsök. — Buker Magdolna, rk. 1 hónapos, tüdőlob. — Erdélyán György, rk. 30 éves napszámos, tüdővész. — Stepp Erzsébet, rk. 18 éves cseléd, hashártyalob. — Katire Miklós, rk. 62 éves napszámos, szövetközi májlob. — Jost Miklós, rk. 30 éves kőműves, tüdőtagulás. — Temmer Mór, izr. 67 éves kereskedő, agyaguta. — Özv. Benedek Mihályné, rk. 68 éves városi szegény. billentyűk elégtelensége. — Özv. Czveity Radivojné, gk. 59 éves, agyaguta. — Radu László, gk. 52 éves kőkereskedő, tüdővész. — Csókás János, rk. 52 éves napszámos, rák. — Lehrer Lőrinc, rk. 17 hónapos, tüdőlob. — Krija János, rk. 8 hónapos, bélhurut. — Pusehna Jakabné, rk. 21 éves, tüdővész. — Steckhardt József, rk. 74 éves vár. szegény, aggtör. — Nánássy Elemérné, gk. 34 éves, tüdővész. — Tyurcsin Vladimir, gk. 71 éves napszámos, agyaguta. — Özv. Steyer Fülöpné, rk. 74 éves, szervi szívhibaj. — Radovancev Hajnalta, gk. 20 hónapos, vörheny. — Barbu Adám, gk. 57 éves napszámos, tüdővész. — Krisán Józsa, gk. 49 éves napszámos, mellrák. — Mityev Mila, gk. 3 napos, életgyenge.

— **Borolin.** A modern kultúra szédítő előrehaladásában minden téren a tökély elérésére törekszik. Csaknem napról-napra érkeznek valamely korszakalkotó találmányról hírek, melyek az emberi elme csodatetteiről számolnak be. Most ismét egy tüneményeszerű vegykészítménnyel állunk szemben, mely a magyar névre hoz dicsőséget. Dr. Borovszky Rezső Boroli nevű sóborszesz háziszereiről van szó, mely hatásában szinte bihatetlen eredményt produkál. E cikk forgalomba került s nehogy utazókra akadjon, a Borolint föltalálja hatóságai engedelem mellett, védjegyjei és szabadalmi pátnssal ellátva, gyártja. Bővebbet lapunk mai hirdetésében.

Egy népszerű. A „Moll-féle sóborszesz” által a betegeknek egy époly gyógyhatásu, mint olesó szer nyújtatik közvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. (d)

Creme de Beurre Parisienne

(Parisi Vaj-Creme) Ár 3 korona

Cosmetikában korszakalkotó találmány.

Az arcbőr minden abnormális tisztálanságát (vörös orr, szeplő, bibircs, ránc, stb.) **14 nap alatt eltünteti.**

Paris elite kedvenc toilette cikke.

Főraktárak:

Paris:	Rue Rigoletto 7.
London E. C.:	Idol Lane 7-8.
New-York:	Sohn Street 90.
Mailand:	Via Aurelio Saffi 9.
Wien:	G. R. Fritz.
Budapest:	Török A.

Nagybecskerek Nikolits E. gyógyszerháza, Gabona-tér.
Prospektus gratis.

Színház.

Színházi műsor:

Oktober 22. Szombat: A balkánhercegnő. (Operettúj)
Oktober 23. Vasárnap: A balkánhercegnő. (Operettúj)

*** A kard becsülete.** Az unostig elcsépel és elkoptatott katonadrámák egyike, de a leggyöngébbje, a Kazaliczky Antalnak tegnap este nálunk bemutatott új színműve. Olyan naiv, élettelen, mondva csinált művecske ez, a melylyel komoly kritikával igazán nem lehet foglalkozni. Csupa abszurdum és lehetetlenség. Előjövő (!) és sirdogáló huszártisztek, ostoba rágalmaszások komédia, nemes gondolkodású pisztolygolyó, amely a rövidlátó roszakat családapa kezéből pont a kitérően lövő intrikus szívébe röpül, vizenyős fejtegetés a becsületről: ebből áll a darab. El kell azonban ismerni, hogy ezt az ürességet és irodalmi értéktelenséget kitérő technikával és leleményességgel dolgozta föl Kazaliczky, ami a színpadot olyan alaposan ismerő embernél érthető. Kár, hogy Kazaliczkynek rendezésben nincs tartalmas, művészi értékű mondanivalója, mert az ő technikai készségével, pompás drámákat kapnánk. Így azonban minden munkája a teljes értéktelenség színvonalára süllyed. A közönségre a darab nálunk vegyes hatást tett. A romantikus szíveknek sok helyütt tetszett, a mélyebben gondolkodók azonban állandóan mosolyogtak. Hogy bizonyos hatása mégis volt, abban nagyrésze volt az író színpadi ismereteinek és technikájának, valamint az előadók. Mert az előadás, egyes kisebb akadozásoktól eltekintve, jó volt s az előadók gondosan játszottak. Kitűnő jellemzéssel és találó színezéssel adta Szomori Miklós az ezredest, Gózon Béla Hertelendy főhadnagyot s ügyesen mozgott Bárodikató a kis Vilma szerepében, a melynek drámai részleteit is sikerrel érvényesítette. Sz. Rosos Gizella finom diszkrécióval s emellett drámai erővel játszotta szintén az ezredes feleségét. Jó volt Turai Antal, T. Zalai Irma, Tihanyi, Romete és Kozma Hugó is. Közönség nem sok volt, de szívesen tapsolt a szereplőknek.

TÁVIRATOK

A delegáció.

A magyar delegáció hadügyi albizottságának ülése.
Budapest, október 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt tartott ülésén folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását. A költségvetés körül ma is élénk vita folyt, amelyen a felszólalók minden oldalról megvilágították a költségvetés részleteit.

A magyar delegáció hadügyi albizottságának mai ülésén Zichy Ágost gróf elnökölt s a magyar kormány részéről K. H. uen-Héderváry gróf miniszterelnök, Lukács László, Hieronymi Károly, Hazay Samu miniszterek, a közös kormány részéről Schönaich báró hadügyminiszter és Burián báró pénz-

ügyminiszter, továbbá Montecuccoli tengerészeti parancsnok vettek részt.

A mai vita során először Miklós Ödön szólalt fel, aki örömmel konstatalja ugyan, hogy a haderő fejlesztésében mindenütt haladás észlelhető, de viszont nem hallgathatja el, hogy a lőtenyésztésnél visszaesés mutatkozik. Erre nézve kér felvilágosítást és megfelelő intézkedést.

Schönaich báró közös hadügyminiszter kijelenti, hogy erre vonatkozólag a pótlóvázás tételénél a szakfelügyelő ad majd részletes felvilágosítást.

Hieronymi Karoly kereskedelmi miniszter előadja, hogy az 1906-iki egyezmény szerint a kereskedelmi miniszterium rendszeresen kell értesíteni a hadsereg beszerzéséről, hogy ellenőrizhesse, hogy a megrendelésekben a magyar ipar a kvóta arányában részesül-e, konstatalja, hogy általánosságban a megrendelések meglehetősen a kvóta arányában történnek, csak most az új hajóépítéseknel mellőzték a magyar ipart.

A banktárgyalások.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál” ered. táv.) Mint jól értesült forrásból jelentik, a bankkérdésben kiküldött szakelőadók kedden ismét folytatják tanácskozásukat.

Sándor trónörökös állapota.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai belgrádi táviratok szerint Sándor szerb trónörökös állapotában ma javulás állott be. A trónörökös állandóan eszméletén van.

Tüntetés a drágaság ellen.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyarországi szociáldemokrata párt holnap délután nagy tüntető felvonulást és népgyűlést rendez a drágaság, nevezetesen a husrágaság ellen. A tüntetők délután fél 2 órakor a Hunyady-téren gyülekeznek s onnan az Andrassy-uton, Teréz- és Erzsébet-köruton, valamint a Rákóczi-uton a Tattersallba vonulnak, ahol a népgyűlés lesz.

A választói liga.

Budapest, október 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az általános választói jog ligája holnap, vasárnap nagygyűlést tart Hódmezővásárhelyen az általános választói jog érdekében s egyuttal megalakítja a liga ottani szervezetét.

A „Parceval” utja.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tervbe vették, hogy a „Parceval III.” nevű katonai léghajó ma reggel Bécsből elindulva Budapestre száll. Mint most Fischamentből táviratozzák, a „Parceval” budapesti utja a kedvezőtlen időjárás következtében elmarad.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zariatok a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	20.92
Buza (áprilisra)	21.00
Rozs (októberre)	15.02
Zab (októberre)	16.60
Zab (áprilisra)	15.60
Tengeri (májusra)	11.02

Közgazdaság.

□ **A nagybecskereki lódíjazás.** A Torontál-vármegyei Gazdasági Egyesület idei nagybecskereki őszi lódíjazását holnap reggel fél 9 órai kezdettel tartja meg a vásártéren. A szarvasmarhadíjazás az idén a kiűtött száj és körömfájás miatt elmarad.

□ **A „Köszegi-féle talajmivelő gép” bemutatása.** Mint lapunkban már említett tettünk, róla, a megyei gazdasági egyesület tegnap mutatta be a Köszegi-féle talajmivelőgépet dr. Gyertyánffy László gyéri gazdaságában. A bemutatásra nagyszámu érdeklődő gazdaközönség gyűlekezett össze, melynek soraiiban megjelentek: id. Dániel Pál, Dániel László, Jenovay Zoltán,

Jagodics Bogumil és János, Gyertyánffy Andor, Wrana Frigyes a bánlakai uradalom tisztartója, Rószler Károly gazd. akadémiai tanár, Marton Andor, Kövér Viktor, Róna József, Winter Fülöp, Baár Jenő, a környékbeli uradalmak tisztikara és a környékről számos kisgazda. A bemutatást a gép szerkesztője, Köszegi vezette. A gép munkájával az egybegyűlt gazdák a legteljesebb mértékben meg voltak elégedve. A bemutatásra a gépet a földmivelésügyi miniszterium bocsátotta a gazdasági egyesület rendelkezésére. A bemutatásra megjelent urak tiszteletére dr. Gyertyánffy László vendégszerető házában délután 1 órakor ebédet adott. Itt megemlítettük még, hogy a Köszegi-féle talajmivelő gépnek folytatolagos bemutatása október hó 24-én dr. Pap Géza szemmitrai gazdaságában, október hó 27-én pedig Rónay Ernő kiszombori gazdaságában fog megtörténni.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, október 21.

A tőzsde forgalmát az utóbbi időben leginkább a pénzvizonyok alakulása befolyásolta és azoknak kedvezőbb vagy pesszimiztikusabb megítélésétől függött a vezető értékek árfolyama. Így a pénzpiacra egy-két héttel ezelőtt észlelt könnyebbülés a nemzetközi értékek árfolyam-emelkedésében jutott kifejezésre, míg a pénzvizonyok újabb megfeszülése folytán ezen értékek árfolyamai ismét lemorzsolódtak. Az Angol mai napon a hivatalos kamatlábát megint egy teljes százalékkal emelte és bár nálunk kamatlábemelés a legközelebbi napokban még nem várható, mindazonáltal a tőzsde a vezető értékekkel szemben tartózkodóvá lett. A forgalom ekként főleg a helyi értékek körül összpontosult és azoknak egyes kategóriái igen jelentékeny áremelkedést értek el.

A bankértékek közül ezuttal csak a Magyar Jelzálog-Hitelbank részvények képeztek élénk érdeklődés tárgyát és ezen részvények nagy tételekben vásároltatta, bár árfolyamuk számottevően nem emelkedett. Egyéb bankrészvények közül még a Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. részvényei iránt mutatkozott kereslet, míg a magyar hitel részvények árfolyamára a pénzdrágulás nyomasztólag hatott.

Rendkívül élénk kereslet mutatkozott az Első magyar általános biztosító társasági és Pannónia viszontbiztosító társasági részvények iránt és miután igen kevés áru került piacra, az árfolyamemelés előbbi részvényeknél körülbelül 2000 koronát, utóbbinál pedig 600 koronát tett ki.

A különféle iparvállalati részvények közül átmenetileg erősen emelkedtek, — beavatottak vásárlása folyt n — a Beocsini cementgyári részvények, árfolyamuk azonban ismét lemorzsolódott, továbbá Salgótarjáni kőszénbánya, Rimamurányi vasmű, Danubius hajógyári és Athenaeum nyomdai részvények. Nagyobb forgalom fejlődött ki a Franklin-társulati részvényekben, azon hirre, hogy a társaság a nyomdát kibélyezni és az eddig annak céljára szolgált értékes épületet eladni szándékozik. A nagy kereslet folytán e részvények árfolyama erősen emelkedett, de ezen emelkedés teljes egészében nem volt fenntartható.

A közlekedési vállalatok részvényei közül leginkább Atlantica részvények iránt mutatkozott érdeklődés, míg a helyi közlekedési értékek a Közuti és Városi vasut részvényeinek árfolyama körülbelül az elmúlt hét színvonalán mozgott.

Élénk érdeklődés mutatkozik a lefolyt hét folyamán aláírásra bocsátott 4¹/₂%-os magyar állami pénztárjegyek iránt és miután a lejáró címletek — az eddigi jelentések szerint — tulajdonrészt új kincstárjegyekre ki fognak cseréltetni, a fennmaradó mennyiség előreláthatólag sokszorososan túl fog jegyezteni. Ezen kedvező jegyzési eredmény kilátásaira a 4%-os magyar koronajáradék iránt is megélnékült a kereslet és az árfolyam ennek hatása alatt emelkedést ért el.

A sorsjegypiac üzletlenn és az árfolyamok nem szenvedtek változást.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

378-142.214

SZULTÁN

BÓR ÉS DÚS LITHION FORRÁS

KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésében, s más kereskedésekben

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

és e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban belevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

780x7159

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság

Torontáli férfi strapa cipők
frt 3.50

Vidéki megrendelések szívesen és pontosan eszközöltetnek.

Koszoruk Mindszentek napjára

Torontáli cipők, gyermekfehérneműek, mindennemű ruhadiszek

Benó Testvérek ezelőtt **A. F. Kokits**

Telefon 201.

divat, rövidáru és cipőraktár — Nagybecskerek.

Alapított 1870.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor és állérbántalmak, gyomorpörögés és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj- és vesebetegségek, valamint a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi- és kórházi orvosok óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg tenyítettnek.

MOLL-FÉLE, SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti és a Moll feliratú ónozáttal van zárva

Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű

Egy ónozott eredeti üveg ára
2 korona.

Főszétküldés

Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegy-
vel ellátott készítményeket kérni. 778-X.0.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—400 kor. Hecht bankház, részvénytársaság. Budapest, Ferenciek-tere 6. 464-X.21

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: 11x37.35

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

Birtokeladás

3310 holdas hegyi birtok Krassósörény-vármegyében, közel a vasútállomáshoz, **jutányosan eladó.**

A birtokon 500 hold szántóföld van, a többi **erdő, búkk, tölgy és legelő.**

892-3.2 Bővebb felvilágosítást ad:
KLEIN FERENC és FIA Budapest, gabonacsarnok.

ELSŐRENDÜ TŰZIFA,

angol antracit, salon-köszén, coaks, faszén,
kovács-köszén, mindennemű deszkák, gerendák,
: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró ::

kapható

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

rodai telefonszám 35.

Fatelepek telefonszám 89

Fatelepek: Kóna-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

187-30.11

forduljon minden érdeklődő, ki
sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserejek, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok

FISCHER és Tarsó
iskolák és szőlőoltványtelepek

(elsőrendű áru) európai és
amerikai sima és gyökeres
vesszők. Oktató diszárjegyzék
kiváratra ingyen. 783-12.6

Pályázati hirdetmény.

Jankahid községben a magyar-román
tannyelvű községi tanítói állásra pályáza-
tot hirdetek.

Pályázati határidő 1910. évi novem-
ber 10. A tanító javadalmazása az 1907:
XXVII. t.-cikkben megállapított illetménye-
ken kívül évi 10 korona iroda és 40 kor.
tanító-gyűlési átalányból áll.

Kötelessége az I—VI. vegyes osztályo-
kat vezetni s a román gör. kath. kántori
teendőket díjtalanul elvégezni.

A magyar nyelven szerkesztett és
szabályszerűen okmányolt kérvények fenti
határidőig a községi iskolaszék címére
küldendők.

Jankahid. 1910. évi október hó 16.

Konda Péter,
községi iskolaszéki elnök.

882-3.2

Téli rózsa-burgonya

Igen szép kecskeméti és félegyházi
rózsa-burgonyát, mely téli eltevésre
már alkalmas, ajánlunk

100 kilónként 6 kor. árban.

50 kilogrammon felüli rendelés
házhöz szállíttatik. Megrendelhető

özv. **Guttman Jakab** és fiai

Telefon 96. cégénél és Telefon 96.

„A fehér macskához” címzett csemegeüzletben
(889-2.2)

Ó H J A J I

Megfojt az az át-
kozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár;

„NÁDOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körut 17.

Kapható: Nagybecskereken: Kellner József, Kollarich Gábor, Losonczy Lehel, Nikolics Emil,
Vági Sándor gyógytárakban és Mehlkühn Dezső droguájában.
Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógytárában. 801-26.1

É L J E N I

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi-szer, mely már
sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter
céggel jellemezve ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és
K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Uj szabóüzlet.

Tóth József a Kovács Gedeon, majd legutóbb a Frank Lajos nagy-
becskereki szabó cégek volt szabásza önállósította magát és a
Hunyadi-utcában lévő, volt Wassermann-féle
helyiségben, Eisenstädter-cég mellett

üzletet nyitott.

Elvállal mérték után pontos készítésre női kosztümöket, paletókat, téli-
kabátokat, továbbá mindenféle férfiruhákat a legújabb kivitelen.
Raktáron tart igen nagy választékban angol és magyar férfiruha szöveteket.
Az igen tisztelt közönség szives támogatását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Tóth József.

809-26.5

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.